

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 6

1. CELE KSZTAŁCENIA

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej głównym celem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej jest kształcenie u uczniów umiejętności mówienia, słuchania, pisanie i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

Uczeń:

- rozwija umiejętność odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury poprzez rozumienie znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych,
- rozwija umiejętność wypowiedzania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami,
- dba o poprawność językową wypowiedzi (w wypowiedziach pisanych również o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną),
- rozpoznaje cechy gatunkowe tekstów kultury,
- rozwija zainteresowanie językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- w kontakcie z dziełami kultury kształtuje swoją hierarchię wartości i wrażliwość, poczucie własnej tożsamości, swoją postawę patriotyczną i obywatelską oraz własne poczucie estetyki,
- szanuje odmienność kultur, przekonań religijnych, poglądów innych osób,
- przygotowuje się do publicznych wystąpień,
- rozpoznaje swoje zainteresowania, możliwości, potrzeby językowe i czytelnicze po to, by rozbudzać swoje pasje czytelnicze, rozwijać zdolności i zainteresowania.

Uczeń powinien:

- skutecznie komunikować się w różnych sytuacjach,
- kształcić umiejętności negocjowania, formułowania własnych sądów, argumentowania,
- efektywnie współdziałać w zespole poprzez tworzenie wspólnych przedsięwzięć, np. przygotowywanie spektaklu, redagowanie gazetki,
- rozwiązywać problemy,
- planować, organizować i oceniać własne uczenie się,
- posługiwać się technologią informacyjną, np. dyktafonem, programami przydatnymi w pracy dziennikarskiej lub przy tworzeniu prezentacji multimedialnych,
- krytycznie korzystać z zasobów internetu,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce,
- poszukiwać informacji w różnych źródłach, a następnie porządkować je i poprawnie wykorzystywać do własnych celów.

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej uczniowie przygotowani są do udziału w kulturze masowej.

Uczeń :

- kształci umiejętność rozpoznawania cech gatunkowych różnych tekstów kultury,
- rozbudza swoje zainteresowania czytelnicze, filmowe i teatralne,
- wykonuje różnego rodzaju działania twórcze (np. przygotowuje dramę, inscenizację, spektakl teatralny, pisze scenariusze filmowe, tworzy adaptacje, redaguje gazetkę szkolną, reżyseruje film, nagrywa słuchowisko radiowe, projektuje scenografię i kostiumy, tworzy podkłady muzyczne do przedstawień, afisze i plakaty),
- świadomie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych,
- przygotowuje się do samodzielnego korzystania z dóbr kultury: bibliotek, galerii, filharmonii, muzeów, teatrów, kin,
- rozbudza wrażliwość na sztukę poprzez różnorodne działania artystyczne (tworzenie własnych tekstów poetyckich i prozatorskich, np. „story line”, recytację, grę aktorską, działania plastyczne, muzyczne),
- analizuje teksty kultury masowej,
- rozwija wrażliwość estetyczną,
- doskonalą umiejętność mądrego i krytycznego odbioru środków masowego przekazu.

2. WYMAGANIA EDUKACYJNE

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych z **JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI** wynikające z podstawy programowej i przyjętego do realizacji programu nauczania: „**Słowa na start**”, „**Czytać, myśleć, uczestniczyć**” (autorstwa Marleny Derlukiewicz).

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta płynnie ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe
- wskazuje w tekście informacje, przetwarza je i korzysta z nich w określonym celu
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje oraz potrafi przekazać je innym
- odnajduje w tekście wskazany fragment i potrafi zastosować go w formie cytatu
- czyta i wygłasza tekst ze świadomością jego budowy i sensu
- odczytuje teksty użytkowe ze świadomością ich celu
- rozumie i przetwarza dane z tekstu, tabeli i wykresu
- wyszukuje informacje i formy wyrazów w słownikach i encyklopediach
- posługuje się internetem w celu wyszukiwania i korzystania z informacji

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje elementy świata przedstawionego i rozumie ich rolę w utworze literackim
- rozumie pojęcie fikcji literackiej
- odczytuje problemy przedstawione w utworze, komentuje je samodzielnie
- ocenia i komentuje postępowanie bohaterów
- rozpoznaje narratora i sposób prowadzenia narracji
- określa funkcję i właściwości gatunkowe tekstów- nazywa rodzaje powieści
- rozpoznaje gatunki literackie i podaje ich cechy (baśń, mit, legenda, wiersz, bajka, opowiadanie, powieść)
- dostrzega swoiste cechy języka poetyckiego, rozpoznaje środki stylistyczne
- wskazuje elementy budowy wiersza (wers, zwrotka, rytm, rym, refren)
- odczytuje intencje autora i przenośny sens utworu
- rozumie sposób funkcjonowania przekazów medialnych i zna związaną z nimi terminologię
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i przekazów ikonicznych

WYPOWIEDŹ USTNA (MÓWIENIE)

Uczeń:

- wypowiadając się na określony temat buduje zdania poprawne pod względem językowym i adekwatne do celu wypowiedzi
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujące go tematy
- pracując w zespole prowadzi rozmowę na określony temat
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je przy pomocy argumentów
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów
- wypowiadając się na różne tematy stosuje urozmaicone słownictwo odpowiednie do celu wypowiedzi
- wygłasza z pamięci wiersze podejmując próbę ich interpretacji

PISANIE

Uczeń:

- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie , instrukcję, przepis kulinarny, notatkę, list prywatny, oficjalny i interwencyjny)
- potrafi skonstruować plan własnej wypowiedzi
- tworzy opowiadania ustne i pisemne, włącza w nie dialog i opisy
- streszcza tekst zachowując jego spójność
- opisuje stosując właściwe słownictwo (przedmiot, wygląd postaci, dzieło sztuki, krajobraz)
- prezentuje postać stosując słownictwo charakteryzujące człowieka
- relacjonuje wydarzenia z punktu widzenia uczestnika bądź obserwatora - sprawozdanie
- tworząc własne teksty przestrzega poznanych norm ortograficznych i interpunkcyjnych;
- wykorzystuje wiedzę o: wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz formach fleksyjnych , różnicach w wymowie i pisowni samogłosek i spółgłosek, pisowni „nie” z różnymi częściami mowy, sposobie pisania nazw własnych

- buduje zdania poprawnie pod względem językowym, stosuje właściwe formy wyrazów
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA (NAUKA O JĘZYKU)

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje głosek, właściwie stosuje akcent wyrazowy i intonację
- zna i świadomie stosuje różne formy części mowy, potrafi poprawnie odmieniać wyrazy ,
- zaznacza temat i końcówkę odmienianego wyrazu,
- rozpoznaje wyrazy pokrewne, zna budowę słowotwórczą wyrazu
- rozróżnia wyrazy bliskoznaczne, wieloznaczne i przeciwstawne, stosuje je we własnych wypowiedziach i poszukuje ich w odpowiednich słownikach
- rozpoznaje równoważnik zdania, zdanie pojedyncze i złożone potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie
- buduje różne rodzaje zdań w zależności od celu wypowiedzi
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu, przedstawia je na wykresie, wyróżniając związek główny i związki poboczne
- wskazuje poprawnie części zdania, stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń
- rozpoznaje funkcję wyrazów użytych w wypowiedziach(podmiot, orzeczenie, określenia)

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie wyrazy z **u, ó, ź, rz, h, ch**, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne,
- poprawnie zapisuje wyrazy z **ą, ę, om, on, em i en**,
- Stosuje zgodnie z regułami pisownię **małej i wielkiej litery** (nazwy własne oraz pisownia tytułów książek i czasopism
- stosuje zgodnie z regułami pisownię łączną i rozdzielną cząstek **bym, byś, by**
- stosuje zgodnie z regułami pisownię łączną i rozdzielną partykuły **nie**
- stosuje zgodnie z regułami końcówki – **ji, -i** w dopełniaczu, celowniku, miejscowniku rzeczowników zakończonych na **-ja** lub **-ia**
- zapisuje prawidłowo przedrostki **-z-, s-, wz-, roz-, bez-** oraz zakończenia **-dzki, -cki, -dztwo, -ctwo**
- zapisuje prawidłowo wyrażenia przyimkowe oraz przyimki złożone
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyliczeniem, wprowadza cytat do tekstu, stosując cudzysłów).

3. KRYTERIA OCENIANIA

SKALA OCEN: celujący (6); bardzo dobry (5); dobry (4); dostateczny (3); dopuszczający (2); niedostateczny (1).

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN

Stopień celujący

Otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym,
- samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,
- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych, osiągając wysokie wyniki.

Stopień bardzo dobry

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o znacznym stopniu trudności,
- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach i w domu,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,
- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych o stopniu trudności wykraczającym poza podstawę programową,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zleczone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny

Otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie różnicuje swych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,
- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze wykonuje zadania domowe,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie i niedbale wykonuje zleczone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.

Podpis rodzica.....